

APEL Nr 1/25/IX
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 6 marca 2025 r.

do Ministra Zdrowia
w sprawie likwidacji uproszczonych trybów nabywania uprawnień do
wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty w Polsce

Naczelna Rada Lekarska apeluje do Ministra Zdrowia o podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do niezwłocznego uchylenia przepisów, które przewidują możliwość nabywania uprawnień do wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty w Polsce w trybach uproszczonych.

Możliwość nabycia w uproszczonym trybie uprawnień do wykonywania w Polsce zawodu lekarza i lekarza dentysty została wprowadzona wbrew wyraźnemu sprzeciwowi samorządu lekarskiego podyktowanego tym, że uproszczone zasady dostępu nie zapewniają rzetelnej weryfikacji kwalifikacji osób, które ubiegają się w Polsce o uprawnienia zawodowe, nie dają także możliwości sprawowania właściwego nadzoru nad osobami dopuszczonymi w tym trybie do wykonywania zawodu. W rezultacie możliwość leczenia pacjentów otrzymują osoby, których kwalifikacje medyczne (dyplom lekarski oraz program nauczania poprzedzający uzyskanie dyplomu) nie podlegają rzetelnej weryfikacji pod kątem spełniania minimalnych wymogów kształcenia określonych w przepisach Unii Europejskiej. Do tego - w przypadku warunkowego prawa wykonywania zawodu - nie jest nawet wymagane zalegalizowanie dyplomu lub jego duplikatu przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej ani posiadanie apostille dyplomu lub jego duplikatu.

Kwestionowane przepisy stworzyły również niebezpieczne zjawisko polegające na tym, że pewna grupa osób udzielających w Polsce świadczeń zdrowotnych może pozostawać poza lekarskim samorządem zawodowym, co oznacza, że nie obowiązują ich Kodeks Etyki Lekarskiej, a za swoje czyny nie ponoszą odpowiedzialności przed sądem lekarskim. Udzielanie świadczeń zdrowotnych przez osoby „zwolnione” od reżimu etyki zawodowej, jest nie do zaakceptowania dla środowiska lekarskiego, a przede wszystkim jest ogromnym zagrożeniem dla pacjentów.

Osoby uzyskujące w uproszczonym trybie dostęp do zawodu lekarza zostały również zwolnione spod ścisłego nadzoru merytorycznego. O ile lekarz posiadający dyplom polskiej uczelni medycznej w trakcie stażu podyplomowego pracuje pod bezpośrednim nadzorem, podobnie lekarz odbywający w Polsce specjalizację ma jasno określone zasady nadzoru przez kierownika specjalizacji i innych bardziej doświadczonych lekarzy, o tyle dla osób, które uzyskały uprawnienia w uproszczonych trybach przepisy nie ustanowiły reguł sprawowania nadzoru, co oznacza, że pracują samodzielnie albo nadzór nad ich pracą jest czysto iluzoryczny.

Oba uproszczone tryby nabywania uprawnień do wykonywania zawodu lekarza stanowią z jednej strony nadzwyczajne obniżenie wymogów stawianych kandydatom ubiegającym się o możliwość wykonywania zawodu lekarza w Polsce, a z drugiej strony ich wprowadzenie nie doprowadziło do osiągnięcia oczekiwanego przez ustawodawcę efektu, ponieważ po 4 latach funkcjonowania uproszczonego dostępu do zawodu lekarza sytuacja pacjentów w Polsce nie uległa oczekiwanej poprawie.

W tej sytuacji, kierując się troską o bezpieczeństwo pacjentów, samorząd lekarski apeluje do Ministra Zdrowia o podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do uchylecia przepisów dotyczących warunkowego prawa wykonywania zawodu lekarza oraz prawa wykonywania zawodu lekarza przyznawanego na określony zakres czynności zawodowych, czas i miejsce zatrudnienia w podmiocie leczniczym. Propozycję postulowanych przepisów zamieszczono w załączniku do niniejszego apelu.

SEKRETARZ

Grzegorz Wrona

PREZES

Łukasz Jankowski

Załącznik do apelu nr 1/25/IX

NRL z dnia 6 marca 2025 r.

USTAWA

o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz niektórych innych ustaw

Art. 1.

W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz.U. z 2024 r. poz. 1287 i 1897) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 7:
 - a) uchyla się ust. 2a –2k;
 - b) uchyla się ust. 9-24.

Art. 2.

W ustawie z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1342) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 uchyla się pkt 3a -3c;
- 2) w art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Lekarz zamierzający wykonywać zawód, któremu okręgowa rada lekarska przyznała prawo wykonywania zawodu, zostaje równocześnie wpisany na listę członków tej izby lekarskiej.”;

- 3) w art. 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do lekarza, któremu okręgowa rada lekarska przyznała prawo wykonywania zawodu na określony zakres czynności zawodowych, czas i miejsce zatrudnienia w podmiocie leczniczym albo warunkowe prawo wykonywania zawodu.”.

4) w art. 83 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

"7) pozbawienie prawa wykonywania zawodu, prawa wykonywania zawodu na określony zakres czynności zawodowych, czas i miejsce zatrudnienia w podmiocie leczniczym albo warunkowe prawa wykonywania zawodu."

Art. 3.

W ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 854) w art. 30 w ust. 4 wyrazy "pod rygorem utraty prawa wykonywania zawodu lekarza albo lekarza dentysty." zastępuje się wyrazami "pod rygorem wygaśnięcia prawa wykonywania zawodu lekarza albo lekarza dentysty."

Art. 4.

Prawo wykonywania zawodu lekarza albo prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty przyznane przed wejściem w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 7 ust. 2a albo ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1, zachowuje ważność na okres, na jaki zostało wydane, nie dłużej jednak niż do 30 czerwca 2027 roku.

Art. 5.

1. Do osób, którym na podstawie art. 7 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 1 przyznano prawo wykonywania zawodu lekarza albo prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty, na określony zakres czynności zawodowych, okres i miejsce zatrudnienia w podmiocie leczniczym, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.
2. Do osób, którym na podstawie art. 7 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1 przyznano warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza albo warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.
3. Prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 7 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 1, wygasa w przypadku:
 - 1) uzyskania przez lekarza albo lekarza dentystę prawa wykonywania zawodu na innej podstawie;
 - 2) skreślenia z listy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich;
 - 3) upływu czasu, na który zostało wydane, nie później jednak niż z dniem 30 czerwca 2027 roku;
 - 4) wydania przez ministra właściwego do spraw zdrowia decyzji, o której mowa w art. 7 ust. 22 ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym;
 - 5) ubezwłasnowolnienia całkowitego albo częściowego lekarza albo lekarza dentysty;
 - 6) złożenia przez lekarza albo lekarza dentystę oświadczenia o zrzeczeniu się tego prawa;

- 7) śmierci lekarza albo lekarza dentysty.
4. Prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 7 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1, wygasa w przypadku:
 - 1) uzyskania przez lekarza albo lekarza dentystę prawa wykonywania zawodu na innej podstawie;
 - 2) skreślenia z listy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich;
 - 3) upływu czasu, na który zostało wydane, nie później jednak niż z dniem 30 czerwca 2027 roku;
 - 4) wydania przez ministra właściwego do spraw zdrowia decyzji, o której mowa w art. 7 ust. 22 ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym;
 - 5) ubezwłasnowolnienia całkowitego albo częściowego lekarza albo lekarza dentysty;
 - 6) złożenia przez lekarza albo lekarza dentystę oświadczenia o zrzeczeniu się tego prawa;
 - 7) śmierci lekarza albo lekarza dentysty.

Art. 6.

Postępowania w sprawach:

- 1) przyznania prawa wykonywania zawodu lekarza i prawa wykonywania zawodu lekarza dentysty o którym mowa w art. 7 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 1,
- 2) przyznania prawa wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 7 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1

- wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają umorzeniu.

Art. 7.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.